

ARTENDAL

09.03.– 08.04.2018

PORTRAITS OF HOPE LEVI WESTERVELD

Åpent fr-sø kl 12–16 | bomuldsfabriken.no

Utstillingen *Portraits of Hope* med kull- og pastelltegninger av **Levi Westerveld** presenterer en serie portretter av mennesker Westerveld har møtt her i Arendal, men som har flyktet hit fra Syria, Afghanistan, Etiopia, Eritrea, Somalia, Iran og Irak.

Bak hvert portrett ligger det lange samtaler med den enkelte, der de har fortalt om hvorfor og hvordan de rømte og den lange veien som til slutt ledet dem hit til Arendal. Flyktningene fortalte om hjembyen sin, venner, utfordringer og deres håp for hjemlandet, familien og fremtiden.

Hver gang jeg tegner skapes det nytt liv på arket, et unikt ansikt inspirert av en ekte person. Prosessen med å skape portrettene gir meg veldig stor glede. Jeg håper at folk blir nysgjerrige på personene bak portrettene og deres historier.

Disse tegningene er ikke bare en representasjon av personene, men et visuelt studie av elementene som gjør oss menneskelige. Blikkene i disse portrettene avslører et arkaisk element i vår eksistens. Det er en refleksjon av den menneskelige erfaringen og minner oss på hva som er sant og varig.

Levi Westerveld (f. 1993) er oppvokst i Frankrike med nederlandske foreldre, og selv om han aldri ble holdt utenfor, følte han seg heller aldri helt fransk. Han begynte å tegne som liten gutt på den franske landsbygda, og har ingen formell utdanning innen billedkunst. Som 16-åring flyttet han til Canada for å studere, og det å havne i et så mangfoldig miljø med mennesker fra over 100 nasjoner, ble en viktig erfaring for ham. Han er utdannet geograf og jobber for tiden ved GRID i Arendal. Både som tegner og geograf er han fascinert av forbindelsen mellom menneske og sted, og dette går igjen i kunsten hans.

Som en del av geografistudiet laget Westerveld et stort kart av flyktninger som druknet i Middelhavet, på vei til Europa. Kartet fikk internasjonal oppmerksomhet. Da han flyttet til Arendal i 2015 for å jobbe som geograf, møtte han tre flyktninger fra Somalia og Etiopia som hadde krysset Middelhavet for å søke asyl i Europa. Dette møtet inspirerte ham til å jobbe med hans nyeste portrettserie.

Naeim kommer fra Syria der han jobbet som frisør i 16 år. For to og et halvt år siden dro han fra hjembyen Aleppo på grunn av krig. Familien hans hadde to leiligheter der som ble ødelagt i bombeangrep. Han forteller: "Jeg kunne ikke engang gå på butikken. Det var for farlig." Naeim dro først over grensen til Tyrkia. Han forklarer at han jobbet hardt hver eneste dag mens han var i Tyrkia, men fant etter tre måneder ut at han ikke hadde noen lys fremtid der.

Sammen med 60 andre krysset han Middelhavet til Hellas i en liten gummibåt. Han beskriver båten som så ustabil at hvis de hadde truffet en stein, ville båten ha sunket. Det tok ham 15 dager å komme seg til Norge etter å ha ankommet Hellas. Han reise igjennom Makedonia, Serbia, Ungarn, Østerrike, Tyskland og Sverige før han til slutt ankom Oslo.

Da jeg spurte Naeim om hans håp for fremtiden, fortalte han at han ikke hadde noen spesifikke håp. Han sier "Jeg liker Norge veldig godt, men jeg har et problem: Jeg har én søster i Norge, én i Tyskland og én i Libya. Min mor er i Tyrkia og min far, som er 70 år, er fortsatt i Syria. Dette er veldig vanskelig for meg. Noen ganger når jeg sitter hjemme, lurer jeg på hvorfor vi ikke kan være sammen som en vanlig familie. Det er veldig tøft. Det gjør vondt. Jeg snakker med min mor hver dag, men det er aldri nok. Den tyrkiske ambassaden vil ikke gi meg visum, så jeg kan ikke besøke henne. Og min familie kan bare besøke meg hvis jeg har en fast jobb, men jeg må studere og har ikke muligheten til å ha en fulltidsjobb."

Amin kommer fra Erbil, også kjent som Hawler, som er den største byen i den kurdiske regionen i Nord-Irak. Der jobbet han i mange år som frisør, men flyktet i 1996 til Iran. Han forklarer: "Jeg ønsket ikke å bli en del av Sadams militær og drepe mitt eget folk."

Fra Iran dro Amin videre til Tyrkia, så til Hellas, deretter Frankrike og til slutt til Nederland der han fikk jobb og ble boende i fire og et halvt år. Etter at asylsøknaden hans ble avvist der, dro han i 2002 til Oslo for å prøve å få oppholdstillatelse i Norge. Han bodde først på et mottak i Ringebru utenfor Lillehammer, men bestemte seg til slutt for å dra videre til Arendal der han hadde familiemedlemmer som han kunne bo hos.

I seks år var det mye frem og tilbake mellom Amin og den norske stat, som stadig avsto søknadene hans om oppholdstillatelse. Men så ble Amin kjent med en advokat som han møtte gjennom konas frisørsalong. Advokaten tok saken i egne hender og gikk rettens vei for at Amin skulle få mulighet til å bli i Norge. Det endte med at han vant rettsaken. Under rettsaken forklarte Amin at han var integrert i det norske samfunnet, at han var gift, og selv om Saddam nå var død hadde han livet sitt i Arendal, ikke i Irak.

Amin forklarer at "for meg og andre flyktninger er vårt største ønske å være trygg. Jeg hadde ikke visjoner om å gjøre suksess eller bygge opp noe stort, jeg ønsker bare å være trygg, og jeg er mye tryggere i Norge enn noe annet sted."

Mubashi kommer fra Øst-Etiopia og byen Jijiga, der også Idris kommer fra. Som ham er Mubashi også en del av en minoritetsgruppe i Etiopia. Han rømte sammen med Idris i frykt for straff fra den etiopiske regjeringen som trodde at de var en del av en somalisk separatistgruppe. Han har to brødre som fortsatt bor i Etiopia sammen med deres mor, men de har ikke hatt kontakt siden han kom til Norge.

I våre samtaler fortalte Mubashi hvordan han reiste til fots og med bil gjennom Saharaørkenen, helt til Libya. I Karthoum, Sudans hovedstad, ble han tatt til fange i 3 måneder. Han måtte ringe familien og be om løsepenger. Han ankom Tripoli i Libya nesten ett år etter at han dro fra Etiopia. Derfra tok han båt over Middelhavet. Det tok 3 dager før de kom i land på Lampedusa, en italiensk øy midt i Middelhavet.

Da Mudashi kom til Norge, var han først på et asylmottak i Løren. Deretter bodde han på asylmottaket i Hvalstad utenfor Asker. I 2015 ble han og Idris flyttet til asylmottaket på Hove. Da Hove asylmottak ble lagt ned i 2016, flyttet Mubashi igjen. Han venter fortsatt på svar på asylsøknaden sin.

Idris dro fra Jijiga, en by øst i Etiopia, i februar 2015. Han var da 15 år. På den tiden truet den etiopiske regjeringen med å fengsle ham fordi de trodde han var en del av *Ogaden National Liberation Front (ONLF)*, en separatistisk rebellgruppe som kjemper for somalieres rett til selvbestemmelse i Somalias region i Etiopia.

Sammen med 20 andre, deriblant seks venner, reiste han til fots og med buss igjennom Sudan og Libya. Da de kom til Tripoli ble de fengslet. Han forteller: "I fengselet var det verken elektrisitet eller aircondition. Alle måtte ringe hjem til familiene sine og be dem om å sende 5000 dollar for å bli satt fri."

Da Idris ble sluppet fri etter 25 dager i fengsel, krysset han Middelhavet i en stor gummibåt med 118 personer. Etter 21 timer på havet ble de reddet av den italienske kystvakten. I Italia betalte Idris smuglere for å hjelpe dem med reisen videre igjennom Europa helt frem til Norge.

Idris kom til Arendal i august 2015. I 2017 ble Idris' asylsøknad avslått av *UDI*. Han ble fortalt at han kun kan oppholde seg i Norge til han fyller 18 år. Etter det vil han bli sendt tilbake til Etiopia. Noen måneder etter at han fikk beskjeden, reiste han til Tyskland. Han bor nå i Erfurt og venter på svar på asylsøknaden til Tyskland.

Dula er fra Etiopia og tilhører *oromo-folket*, som er den største etniske gruppen i landet. Oromoene ønsker uavhengighet, og dette har ført til konflikter og protester mellom oromoene og den etiopiske regjeringen.

I regionen Dula kommer fra, har noen av konflikten vært ekstremt voldelige. Derfor bestemte han seg for å forlate hjemlandet sitt. Jeg møtte Dula på Hove flyktingleir høsten 2015. Han bodde der sammen med to venner, Idris og Mubashi, som også var fra Etiopia.

Dulas første søknad til *UDI* ble avslått. Han anket dommen gjennom sin advokat, men anken ble avslått og Dula fikk beskjed om at han ville bli returnert til Etiopia når han fyller 18 år. Han bestemte seg derfor for å forlate Norge og dro våren 2017 videre til Paris. På slutten av sommeren reiste Dula videre til Storbritannia gjennom Kanaltunnelen, gjemt i en lastebil. Han forklarer: "Frankrike bidrar ikke med papirer, bolig, utdanning, skole eller høyskole, så det var veldig vanskelig for meg å bo i Paris."

Nå har han sendt inn asylsøknad i London og venter på svar om han kan bli eller ikke. Han får vite svaret i løpet av denne måneden (mars 2018).

Swar kommer fra Amuda, en by på størrelse med Arendal i Kurdistan i Syria. Da Swar var ferdig med videregående skole ble han bedt om å bli med i det syriske militæret. Han forteller: "Jeg hadde et valg, enten å bli i Syria og jobbe i militæret og drepe mennesker, eller flykte fra landet mitt."

I 2012, som 25-åring, bestemte Swar seg for å flykte til Irak. Da *IS* kom til den kurdiske regionen i Irak for å krige mot kurderne, flyktet Swar igjen, denne gang til Tyrkia.

Etter tre mislykkede forsøk klarte han til slutt å krysse Middelhavet fra Tyrkia i en liten gummibåt. Derfra dro Swar videre gjennom Makedonia, Serbia, Ungarn, Tyskland, Sverige og til slutt til Oslo. Han ble flyttet til Arendal i mars 2016.

Både foreldrene, to brødre og en søster bor fortsatt hjemme i Syria. Swar studerer og er på utkikk etter en jobb. Men det er vanskelig å få seg jobb forklarer han: "Alle vil se papirer, uansett om du har gode ferdigheter eller ikke." Han håper å kunne bli pilot. Da han bodde i Syria pleide han å se på britiske filmer og drømme om å bli pilot, men det var ikke lov for kurdere.

På slutten av samtalen vår la han til: "Flyktninger som kommer til Norge er veldig forskjellige. Mange folk tror at flyktninger kommer fra en fabrikk, men vi er alle veldig forskjellige og unike. Mange av oss studerte og hadde gode jobber i hjemlandet. Vi hadde ikke et ønske om å komme til et nytt land. Vi ville ikke dra fra hjemlandet vårt. Men det er krig. Krigen har gjort det slik."

Rawad er journalist og kommer fra Syria. Han kom til Arendal for 3 år siden. Han forteller: "Da krigen brøt ut i Syria, var det spesielt noen yrker som var utsatt: politiet, soldater, politikere og journalister." Til slutt måtte Rawad flykte. Han dro uten å fortelle det til familien, slik at de ikke skulle komme i fare. Han gjemte seg på forskjellige steder rundt i Syria, og etter tre måneder ringte han hjem til familien. De trodde han var blitt drept, og han forteller: "Familien min hadde allerede hatt begravelse for meg. Da jeg ringte broren min første gang, trodde han ikke at det var meg, jeg måtte sende dem et bilde."

I Syria skjulte Rawad seg i den nordvestlige delen av landet, med hjelp fra Beduin-folket. Han var også i kontakt med utenlandske journalister i Syria og ble spurt om han kunne bli med på en workshop i Tyrkia, organisert av Reporters Without Borders. På vei dit ble han arrestert av en *IS*-gruppe, og med stor flaks ble han satt fri etter én dag. I Tyrkia jobbet Rawad i en radiokanal i ett år, men fikk så tilbud om å komme til Norge. Han sier: "Da jeg ble fortalt at jeg kunne dra til Norge, sjekket jeg landet på nettet. Norge virket bra fordi jeg kunne fortsette å studere, og journalister har gode rettigheter i landet. Jeg leste også at naboer ikke snakker med hverandre i Norge. Dette syntes jeg var positivt. Etter alt jeg hadde gått igjennom, ville jeg bare hvile og sove."

Rawad er nå med i mange organisasjoner i Arendal, han er frivillig, studerer, jobber som frilansjournalist og som forskningsassistent ved UiA. Han forteller: "Etter at jeg kom til Norge har jeg fått mange norske venner på Facebook, men tallet på syriske venner hjemme og fra universitetet har gått ned. Mange som bodde i Syria er døde nå." Rawad vil dra tilbake til Syria. Han sier: "Jeg hadde mange spennende prosjekter der, blant annet relatert til miljø og utvikling og med å hjelpe barn. Jeg må dra tilbake. Hvis ikke vi som har utdanninge drar tilbake, hva vil da skje med landet vårt?"

Mulue er 25 år og kommer fra Eritrea. Han forlot hjemmet sitt i 2014 og kom til Norge ett år etterpå. Hans foreldre bor fortsatt i Eritrea og han har en bror og en søster som bor i Nederland. En av tingene han liker med Norge, er at han har muligheten til å lære og gå på skole. Han forklarer at han liker likestilligen mellom personer, mellom hvite og svarte, men synes at samfunnet må bli bedre på å integrere flyktninger.

På fritiden spiller Mulue fotball på et lag i Arendal med spillere der flesteparten kommer fra Eritrea. Mulue forteller at han har et ønske om å lære å tegne og hjelpe eldre.

Matin er 17 år. Han kom til Arendal i oktober 2010 sammen med broren og foreldrene sine. Frem til han var 8 år levde de "et godt og normalt liv" i Iran. Men da Matin var 8 år, måtte han og familien flykte til Tyrkia fordi de er medlem av *Baha'i religionen*. Han forteller: "Etter revolusjonen i Iran i 1979 ble mange Baha'ier satt i fengsel, mange butikker eid av Baha'ier ble stengt og Baha'i-ungdom fikk ikke lov til å gå på universitetet."

I Tyrkia var Matin og hans familie FN-flyktninger. De bodde der i to år før de fikk tilbud om å flytte til Norge. "Vi var glade", sier Matin: "Vi visste at Norge var et av de beste landene å komme til som flyktning."

Matin forklarer: "Det er sju år siden vi flyttet til Norge, og vi er nå godt integrert. Jeg går på skole, broren min går på universitet og begge foreldrene mine jobber. Vi er veldig takknemlige og vil ikke glemme den hjelpen vi har fått av det norske systemet."

Han legger til: "Baha'i religionen hjalp oss å bli integrert i det norske samfunnet." Matins favorittsitat fra *Baha'u'llah* - grunnleggeren av *Baha'I-troen* er: "O VENN! Plant i hjertets have kun kjærlighetens rose."

Ammar kommer fra Aleppo i Syria. Jeg møtte ham første gang i matbutikken *Alanya* i Vestregate, der han jobber. Ammar dro fra Aleppo da krigen startet i 2011 og flyktet med buss til Ankara i Tyrkia, der han ble boende i tre og et halvt år. Han kom til Arendal i 2014 etter at FN sendte ham til Norge. Her møtte han sin kone, og da jeg møtte ham første gang i 2017 hadde de en datter og ventet ett barn til.

Han forklarte at en av tingene han liker med Norge, er det norske systemet: "Alt er veldig effektivt."

Han har en bror som bor i Norge, mens hans foreldre og andre bror fortsatt bor i Syria. Han forteller at han savner dem veldig.

Dimans familie er fra Kurdistan i Iran. Faren hennes var kurdisk soldat og kjempet mot Irans regime, men flyktet for 36 år siden til Kurdistan i Irak. Diman ble født der. Hun forklarer: "Fordi min far flyktet til Kurdistan i Irak, hadde vi ingen papirer, ingen identifikasjon, vi hadde ingenting der. Jeg har vært flyktning helt siden jeg ble født."

I 2015 forlot hun den kurdiske regionen i Irak sammen med sin to år gamle datter. De krysset Middelhavet fra Tyrkia til Hellas i en liten gummibåt og reiste til fots og med buss og tog til Norge. Nå går Diman på skole i Arendal og datteren hennes går i barnehage.

I fremtiden håper Diman å bli sykepleier i Arendal. Hun sier: "For meg er det viktigste at datteren min er trygg."

Ismael er Aymens far. Han kom til Arendal i 2014, etter å ha flyktet fra krigen i Syria. Han reiste sammen med sin andre sønn en uke før Aymen kom til Arendal.

Aymen forklarer at Ismaels klassekamerater sier at han er den som har lært seg norsk raskest.

Aymen kommer fra Al-Kamishly, en by i den nord-østlige delen av Syria. Han studerte fransk litteratur i Damaskus og var en aktiv demonstrant som ledet protester mot *Bashar al-Assad-regimet* sammen med venner og kollegaer.

Han var 29 år da han dro fra Syria. Han forlot Aleppo om natten og reiste til Tyrkia. Hans bror kom til Tyrkia fire måneder senere, og senere kom også deres mor og far. I Istanbul møtte han Salma, som han giftet seg med. Hun hadde studert på det samme universitetet i Damaskus og de hadde flere felles venner. Deres første barn, Shana, ble født i Istanbul.

I 2014 ble Aymen og hans familie sendt som kvoteflyktninger til Arendal. Han forklarer: "Norge er mitt nye hjem nå. Syria er mitt land fra fortiden. Kanskje jeg kommer til å dra tilbake, men bare på besøk, som en turist, eller for å se mine søsken, onkler og tanter som fortsatt bor i Syria."

Aymen har jobbet som lærervikar i fransk i Arendal og håper at han kan få en fast stilling i butikk og utvikle sitt nye liv her i Norge.

Shana ble født i Tyrkia etter at foreldrene hennes flyktet fra Syria. Hun tilbrakte de første 6 månedene av sitt liv i Istanbul. Nå er Shana snart 4 år.

Aymen og Salma, Shanas foreldre, forteller at hun ikke husker noe fra Tyrkia: "Hennes besteforeldre bor der fortsatt, men når hun snakker med dem på telefon og de sier at de er i Tyrkia, tror hun ikke på dem."

Familien var på ferie i Tyskland for en liten stund siden. Aymen forteller: "Shana forstår ikke forskjellen på land, ikke Tyskland og ikke Norge. Hennes verden er her i Arendal og i barnehagen. Her har hun både familie og venner."

Ibrahim er født i Arendal. Foreldrene hans flyktet fra Syria og kom til Arendal i 2014.

Ibrahim er nå to og et halvt år. Han snakker to språk, kurdisk hjemme og norsk i barnehagen. Ibrahim's far forteller at sønnen er veldig glad i å drikke te og spise yogurt.

Salma kommer fra Siha i Tirbespiye, en liten by i Nord-Syria. I årene før hun flyktet fra Syria bodde hun i Damaskus, hvor hun studerte arabisk litteratur og jobbet i en klesbutikk.

Da hun var 28 år flyktet hun til Tyrkia med sine foreldre. Hun forklarer: "Vi hadde ikke noe valg, vi ble tvunget til å flykte. Vi bodde i Damaskus, hvor det var krig, bomber og fly. Vi måtte dra." I nabolaget deres hadde en general gått imot Assad-regimet, noe som resulterte i "mange drepte mennesker og henrettelser overalt i nabolaget."

Seks måneder etter at hun kom til Istanbul, møtte Salma Aymen, en annen flyktning fra Nord-Syria. De giftet seg én måned etter at de møtte hverandre og flyktet sammen til Norge i 2014. Hun forteller: "Da vi kom til Norge var det masse snø, hvitt overalt, og alt var nytt. I Syria var livet fullt av energi, veldig sosialt. Slik var det i Istanbul også, med 25 millioner mennesker. Arendal er veldig rolig, kanskje for rolig."

Salma vet ikke hva hun tenker om fremtiden: "Det er vanskelig. Det er store forskjeller mellom europeere og oss. Vi har fortsatt store deler av familien igjen i Syria, og vi vet ikke, vi vet ikke hva vi skal gjøre. Jeg håper krigen i Syria slutter og at mine barn får en god fremtid."

Hamza er Yasmins første barn. Han ble født i Somalia og bor nå i Arendal.

Yasmin kommer fra Somalias hovedstad Mogadishu. I 2011 kom hun til Norge etter å ha flyktet fra ustabilitet og krig i hjemlandet.

I juni 2011 erklærte *FN* hungersnød i Sør-Somalia. Landet har også vært okkupert av forskjellige militante opprørsgrupper som *al-Shabaab* og *al-Qaida*.

Yasmins foreldre er fortsatt i Somalia, og hun ringer dem ofte. Hun forteller: "Når krigen er over, når kampene er ferdige, håper jeg at jeg kan dra tilbake."